

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "	Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "
Negyed évre . . . 2 " 50 "	Negyed évre . . . 4 " — "	Negyed évre . . . 2 " 50 "	Negyed évre . . . 4 " — "
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " 70 "	Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " 70 "
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Irányi. . .

Debreczen, május 13.

[m, —l.] Ma midőn minden esz ményt a sárba tapos a tobzódó sivárság, jól esik visszaemlékeznünk oly férfira, a ki az eszményektől, a függetlenségi elvektől pillanatra sem tántorodott el.

Ma, midőn a hitszegés, a megalkuvás, az elvtagadás, az alattomos kétszínűség, a lesállások vetése, a kapzsiság, a stréberség, a hazafiatlan szolgálalkúság, a durva erőszakosság napját éljük és szenvedjük a hallgatva tűrő martirok gyötrelmes szenvedésével, ünnep reánk, hogy e néhány sorunkkal Irányi, Dániel emlékének áldozhatunk.

Teste sirban porlad, de nemes emléke égi sugár módjára világít be e tévelygő kor megdöbbenő sötétségébe. Sirjára szobor-emléket emelt a hazafias kegyelet. Ezt a szobrot vasárnap délelőtt leplezték le a kerepesi temetőben, csak közel nagy Kossuthunk sirja mellett. A tavasz illatos virággal borították el ezt a sirt, mely az országos független Kossuth-párt egykori nagynevű elnökét, vezérét, szikla-szilárd

katonáját, az elvek mocsoktalan bajnokát, az államférfit, a rajongó magyar hazafit fogadta ágyába. A teste ott porlad abban a földben, az imádott magyar földben, melynek függetlenségéért egész életén át, haszonlesés nélkül, a legnemesebb fegyverekkel küzdött. Ámde lelki alakja Kossuth Lajos oldalán ragyog, de vajon megnyughat-e ő, midőn lelki szemével a magasból hazai állapotainkon áttekint, midőn látja a visszavonást, midőn látja a megalkuvást, midőn látja a becstelennel kézzel besározott eszményeket, midőn látja ezt az egész sülyedt magyar állapotunkat?

*

Magyarország függetlensége, hát mikor virrad már fel a te dicsfény-sugaras ragyogó napod, hogy szerte-üznéd, szerteszagatnád ezt a sötétséget, mely földre nyom mindnyájunkat. Nem álmodozás a magyar függetlenség. Az irányi Dániel által jelölt ösvényen haladva, az ő szilárd elveit követve, kitartó munkásságát folytatva, nem alkudozunk, nem szolgálalkuskodunk, nem viszálykodunk, nem az önző haszonlesés vezérli lépteinket, a független Kossuth-párt zászlaja alatt,

elvei mellett hiven, tántorodás nélkül kitartva, mint Irányi Dániel vezéralakja kitartott, ekkor kivívjuk milliányi magyar léleknek hő vágyát, az ígért igazi földjét, Magyarország függetlenségét, a független Magyarországot.

Elfeledett vitézeinknek bozottól nőtt sirján a leggyönyörűbb virágok fakadnak ekkor és Irányi Dániel is csak ekkor lesz igazán boldog, igazán nyugodt nagy Kossuth Lajos oldalán.

Tót nyelvű mise a magyar templomban.

Debreczen, május 13.

A dorogi hajduk is testvérek a nagy Boesky által kiváltságolt és telepített hajdu vitézekkel. Ámde míg a többi hajduság a reformált hitért buzog, a dorogi hajduk az ortodox-katholikus vallás hívői noha, ugyanoly gyökeres és erős ágról származott magyarok ők, mint a református hajduság többi derék népe. Évtizedek óta küzdenek a magyar liturgiaért, de Rómából mindég és következetesen követ dobnak a kivitel elé, sőt — ha a valóságnak megfelel, az alábbi közölt tudósítás, melynek valóság-

Zászlóavatásra.*)

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Ellágyul a sziv,
Noha kérge vastag,
A Ludovikában
Egy zászlót avattak.
Szeg-beverés volt
Ünnepélyes módon,
Nagyszerű szokás ez,
Akármilyen ódon.

Mennyi beszéd volt!
Szétharsoga szépen,
Mennyi „vér”, mennyi „vér”
Mindannyi beszédben,
Lám: ilyen ólesó
Ember állat vére,
Tengere folyhat a
Harcok mezejére.

Czélt bizony ember
Vér nélkül nem ér el,
Mesében a pallér
Hidat épít vérrel.

*) A mottót, mivelhogy német az ebatta és így nem méltó más helyre, csak ide írom a papirus aljára:

„Blut ist ein ganz besondrer Saft.”
(Goethe! Faust. I.)
Seb. diák.

És ma örülünk
Hadi jel szegének,
Mi volnánk, mi volnánk
Gyatra vérszegények?

Sebestyén diák.

Szemelvények az Ocskay brigadérosból.*

A „Debreczen” tárczája.

I.

Anélkül, hogy ez alkalomból egyéb különös kritikát gyakorolnánk Herczeg Ferencnek „Ocskay brigadérosáról”, anélkül, hogy annak a szervi hiányaira rámutatnánk, azon részekre fogunk rámutatni, azon jeleneteket fogjuk itt leközoelni, amelyekből a legjámorabb olvasó is meggyőződhetik, hogy e kegyeleltértő darabban tényleg a legfelháborítóbb ócsárlások foglaltatnak nagy Rákóczi Ferenc s kortársai ellen. Nem egyetlen jeleneten fordul meg itt Rákóczi

* Ezen ismertető sorok a szegedi „Közvélemény” című politikai napilapban jelentek meg az Ocskay brigadéros első feltűnése alkalmával, még márczius havában. Legjobban bizonyítja, hogy véleményem Ocskay brigadéros felől kezdettől fogva ugyanaz volt és éppenséggel nem látom helyét, hogy azt bárki támadása miatt megváltoztassam.

szent emlékének a sárban való meghurcolása, hogy Ocskay erőszakolt módon az ugynevezett „történetiszínmű” hőségé magasztaltassék, a Rákóczi ellen irányult, ezeltatosnak vehető ferdítésektől, szurkálódásoktól kifejezésektől csak úgy hemzseg ez a felháborító darab, melynek a veleje romlott, mely a megtévelyített közönségnek a kurucz aszuitalban adja be a legveszedelmesebb mérget, Rákóczi jellemének ferdítését és alacsonyítását, a kurucz küzdelmeknek hamisítását.

A szinpadokkal szemben kéziratnak tekintett könyvből jegyeztük e felháborító részleteket, melyek igen alkalmasak a kort nem ismerő nagy közönségnek megtévesztésére. Ezen részletek maguk képezik a lesújtó kritikát Herczeg Ferencz hirhedt alkotásának beteg, mérges szelleme fölött, mely a nagy fejedelemnek, a nagy Rákóczinak rovására eszményit egy galád árulót, akinek a dicséretével nem győzőnek betelni a darabban szerepeitelt „töröl metszett” kurucz alakok. De itéljete magatok.

Az első felvonás második jelenetében Pyber Rákóczy párti vikárius és Papes császári kvártélymester között ily épületes párbeszédből ismerjük meg a „libertást”.

Papes: Igaz, magyar ember vagyok, hát mit cziprázom: jobb a császár ezüst

gában nincs okunk kételkedni — oly sérelmekkel, oly sértegetésekkel tetőzik a derék magyarság méltatlanságait, a mit csak Magyarországon türnek el.

Az oláhnak misézhet oláhu a papja, de a derék dorogi görög katolikus hitű tiszta magyar hajdu nép kénytelen a tótul mondott misét haligatni, tehát a meg nem adott magyar liturgia helyett még újabb arzulessapások.

Szégyen pírulva itt adjuk a tudósítást, a mely a „H., Bösörmény és Vidéke“ czimű lapban jelent meg, mely szomorú világot vet a magyarhoni állapotokra és a dorogi hajduk méltatlan sérelmére. Nevezett lap tudósítása szóról-szóra így hangzik, ajánljuk az illetékes egyházi körök, és a magyar képviselőház figyelmébe.

Nagy felháborodást keltett Dorogon, hogy az ujonnan kinevezett s. lelkész: Demjanovics Béla Vasárnap, máj. 5-én azzal köszöntött be, hogy első miséjét is tótul zengte el a tiszta magyar nép előtt. Dorogon ezt érzékenyen panaszták az épen Dorogon időző szerkesztőknek. Ez alkalommal érdekes dolgokat hallottunk a felől, hogy a g. kath. papok pánszláv szellemű részénél mily kevésbe veszik a magyar nyelvet. Dorogról újabban már két kinevezett s. lelkész mondott le, mert m a g y a r u l n e m a k a r t a k m i s é z n i; annyi tisztességérzet volt bennük, hogy a tót vagy orosz, tehát e meg nem értett nyelvekkel nem akarták meggyalázni a szentelt falakat (vagy talán mert félték? Rv.) Demjanovics, az új s. lelkész bizonyára kitüntetésre vágyik, mint Mikita prépost. Az általa keltett eset pedig mélyen felháborította a dorogiakat, kik nem akarják az új nyelvű profétát többé beengedni a templomba. Irnak a püspökhöz, hogy mig valami baj nem lesz, tegye más-hová. A nép kezdi — ily körülmények közt — hinni, hogy a magyar püspökség ügyét is bizonyos felsőbb papi körökben kerülő pánszláv titkos apostolok nehezítik. A magyarul misézni nem akaró kis papok a g. kath. ppság hazafiasságára homályt vonnak — nem veszik észre? Itt volna az ideje,

kongója, mint a Rákóczy rézkongója. — Beszélhetnek nekem a szabadságukról, Mi a libertás? A bort meg lehet inni. A szalonát meglehet enni. A paripát meglehet nyergelni. De mit csináljak a libertással? — Nem lakat jól, nem melegit, nem viszen előre.

Pyber: Jól is lakatja, előre is viszi — de nem az embert, spektabilisz! — csak a nagy urat! Szegény ember hátán nyereg, vékonyában sarkantyú. . . (Névet.)

Papes (nevet): Ergo, a nagy urak hun-czutsága, amelynek a szegényember adja meg az árát!

Pyber: (Palóczhoz, aki hozzájuk furakod.) Mit spionkodol amicze? Pusztulj a dolgozra! (a szolgálta távozik.) Az ember már a maga eselédjében sem bizhatik, a mióta rajtunk a sárosiak keze? (Sárosiak alatt értsd Rákóczit, aki örökös sárosvármegyei főispán volt és Sárosvárnak ura.) Gyujtó kanóccsal, hóhér-kötéllel terjesztik a libertást. . . s így nem esoda, hogy sok igaz hazafi, akinek szive hű maradt császárához zablát tesz a nyelvére. De biztos falak közt kitör a lelkesedés. (Főlemeli poharát, óvatosan körülnéz, sugva.) Vivát Heiszter marsall Magyarországot védőangyala, ki ércsarkával tiporja el a rebellió kigyóját!

Hát a tisztelt szerző az utóbbi mulat-

hogy a kormány is megértesse a magyar kenyeren hizó, magyarellenes papokkal, hogy vagy becsüljék meg a magyar nyelvet, vagy pedig fel is ut, le is ut, elég fágas Muszka ország, zenghetik ott orosz nyelven a misét; az igaz, hogy ott meg csakis azon a nyelven lehet, mert próbálnák más nyelven mondani, kancsuka meg Szibéria lenne a jutalmuk, mig nálunk meg szabadon hazafiatlankodhatnak. Áttérve a dorogi esetre, az esperes Varga László ur városunkban lakik, itt született, itt élt, vérbeli jó magyar, hát hogy türheti meg azt, hogy Dorogon idegen nyelvvel profanizálják az istentiszteletet s üssék arzu a magyarságot? ! Lehetetlen, hogy a főt. esperes ur ne hallott volna valamit a dorogi esetről, hisz szélteben beszélnek, ha pedig nem hallott, úgy vegye tudomásul tőlünk. Elvárjuk hazfiasságától, hogy a legerélyesebben intézkedni fog s a máj. 5-iki eset nem fog többé ismétlődni, még ha Ungváron úgy óhajtkák is.

Hegedüs iparpártolása.

Irta: **Hentaller Lajos** országgyűlési képviselő.

Hegedüs Sándor urnak, mint szakminiszternek speczialisan tudnia kell, hogy Magyarország agrikultur ország, itt tehát az ipar emelésére, az ipar fejlesztésére százszoros sulyt kell fektetni, mint fejlett iparral bíró országban. Ez a magyar állam, a mig társadalma csak agrikulturából él, ez európai művelt államok közt sokáig nem tarthatja fönn nemzeti és állami jellegét. Ez a magyar állam, ha komolyan nem fejlesztí iparát, nem pártolja a hazai ipart, nem támogatja saját véreből való iparosait, akkor ez a magyar először elveszti végleg közzgazdasági függetlenségét, azután koldustarisznyát akaszt a társadalom nyakába, majd elveszti államjogi önállóságát teljesen, hogy végre elveszítse nemzetének faji egyéniségét is. Ezeket az igazságokat a miniszteri bársonyszékekből sem lehet megezáfolni, legfőlebb letagadni. — Megezáfolni nem, mert ezeket az igazságokat úgy a gazdag, mint szegény nemzetek történeti multja avatta igazságokká.

ságos kitöréssel, melyet Pyber uram szájába adott, korantsem enyhíti annak a csufáságnak az élet, a melylyel előbb, a „sárosiakat“ és a „libertás“ becsületét letárgyalta.

Épületes jelenet az első felvonásnak a tizenegyedik jelenete is, a melyből a kurucz vitézek nyilatkozatai után itelve ugyan gyönyörű fogalmakat merithet a közönség affelől, micsoda emberekből állhatott a Rákóczy udvartartása, s hogy a jó fejedelmet és embereit mennyire becsülhették a derék kuruczvitézek, a 31-dik, 32-dik oldalon ez olvasható. A fejedelem udvarmestere. Ozoróczy és Ocskay legényei beszélgetnek.

Ozoróczy (jobbról bejön): Hol a püspök? Mit műveltek itt? Azounal kotródjatok zsványok!

Krupics: Ki ez?

Hamza: Valami nagy ur lehet. Nagyon goromba. (Eközben a baltások betörnek egy ajtót.)

Ozoróczy: Tudjátok, hogy ki vagyok? Ozoróczy György a fejedelem hopmestere.

Czeglédi: (kevélyen) Beszélj vele Hamza. (Elfordul.)

Hamza: Nincs szerencsénk a tekintetes urhoz, mert nem vagyunk hivatalosak a fejedelem udvarába. A csatában meg, ahol

Ha tehát mi magyarok minden vonalon fejleszteni igyekszünk iparunkat, ez nem irigységből történik Ausztria ipara és gyár- ipara ellen! Nem! Az ipar fejlesztése nálunk a létért való küzdelemnek legneme- sebb kötelessége.

Iparunk fejlesztése nélkül nincs biztos fogyasztásunk. Biztos fogyasztó nélkül nincsen biztos bevételünk.

Hegedüs Sándor, a szakminiszter ezt igen jól tudhatja. Tudja is! S ennek dacára nem azon töri a fejét, miként segítse, mi módon állítsa talpra a szegény iparost. Előtte az a fő, hogy az osztrák ipar fejlőd- jék, az osztrák gyárpar gazdagodjék s az osztrák gyáros hiszon és hasat ereszszen. Nem a pártszenvédely sugalmazza nekünk e szavakat. Nem a lázas képzelet költi ezt a históriát. A kormánypart egyik benfentes lapja rántotta le Hegedüs miniszter ur sáfarkodásáról a leplet midőn a mödlingi cipőgyáros szomoruan neveltséges históriáját a maga ridegsegében föltálatla és elítélte. Az Adria hajózási társulattal kötött szerző- dés hosszadalmas nótájában Hegedüs miniszter ur már egyszer igazi kutyaszoritóba jutott. Csak az volt a szerencséseje, hogy akadt egy jó embere, aki magára merte vállalni, hogy ő ugyan a másik, de nem két hét előtti, hanem a tizennégy nappal később kelt másik. Az volt a szerencséseje, hogy elfeledték keresni az igazi másikat. Hát ez hadd pihenjen! De a mödlingi cipő- gyárnak a képviselőházban elszofisztikált ügye föltámadt Szegeden — és a külföldről érkezett Turul védjegyes topánkák és ka- máslik tetemre hívják Hegedüs Sándor miniszter urat: Valld be, nem-e volt igaz Polónyi Gézának veled szemben? És He- gedüs Sándor újra, talán századszor fogja ismételni, hogy ő a mit tett, azt miniszteri felelősségének tudatában tette.

Hát csakugyan igaz lenne az, a mit úgy szür alatt sutognak, hogy a magyar minisztereknek nincs joguk arra, hogy a magyar ipart fejlesszék? Hát csakugyan igaz lenne az, hogy az osztrák miniszterek parancsoltak rá Hegedüs magyar felelős miniszter urra, hogy ne a magyar ipart tá- támogassa, hanem a mödlingi cipőgyárnak adjon állami szubvenziót?

hivatalosak volnánk, nem tisztel meg a tekintetes ur stb. . .

Az első felvonás tizenkettedik jelenetében maga a megdicsőített Ocskay briga- déros is bemutatkozik. A tábori kara, a kuruczai előtt ő is gyönyörű véleményt nyil- vánit Rákóczi és a „Rákóczi pereputtya“ felől, pedig hisz tudvalevőleg ez a darab a „nem pajtáskodó kritika“ szavai szerint éppen nagy Rákóczinak a dicsőítését czélozza. A 33-ik, 34-dik 35-dik, 36-dik oldalon dereka- san kifejti a szerző, hogy mint képzeli ő a Rákóczi dicsőítését, kinek küldöttjét a kurucz katonák végül kiröhögik.

Ime a felemelő, magasztos jelenetnek a hegyesebb, a nem is alattomban szuró részei.

Ozoróczy: (Ocskay elé lép) Ocskay uram. . .

Ocskay: Lám, Ozoróczy hopmester. . . Nem tévedésből jött ide kegyelmed? Nem reverenciás táncz folyik itt.

Ozoróczy: Beszédem van kegyelmeddel, de előbb parancsolja ki ezt a rongyos hadat.

Tarics: Rongyos hadat?!

Ocskay: Igaz ni, milyen rongyosok is vagytok! (Tréfásan.) Hamza, te zsvány, hol

Nem, nem, ez lehetetlen.

Hisz volt már egy-két miniszterünk, a ki 1867. óta megmutatta, hogy ha férfi, hát mer, akar s szembe is tud szállni azokkal az osztrak miniszterekkel, a kik Ausztria nagyhatalmi hóbortjának teherhordó állapot gyanánt szolgáló magyar adózó polgárt még csak embernek sem tekintik.

De hát Hegedüs miniszter ur sem nem mer, nem tud, sem nem akar a magyar iparért semmit sem tenni.

Neki egy jelszava van: port a nemzet szemébe! Ezért, a mióta miniszter, nem is tett egyebet, mint utazott és ünneptette magát. Meg vagyok azonban győződve, hogy ezt is miniszteri felelősségének biztos és bős tudatában tette.

Ez azonban a szakminisztertől nem elég. Nem főleg akkor, a midőn a kiegyezés harmincz négy éve alatt az egész magyar iparos osztály elkoldusodott. Igaz, hogy a miniszter urnak bolond egy szerencséje van: ő nem iparos!

NAPI HIREK.

A szegény gyermekek.

Az olyan két éven alóli gyermekeket, a kiknek nincsenek szülei, vagy keresetképtelenek lettek, az állam lelencházi gondozásba vétette, s városunkból körülbelül f e l e z e r gyermek részesült 12—12 korona havi tápdíjban. Most azonban csak azokat veszik föl, a kik nem a szüléknél vagy közeli rokonoknál vannak elhelyezve. Természetes, hogy a lelencházi ápoltak száma most már nem szaporodik olyan erősen mint eddig.

Előléptetés.

A helybeli kataszteri hivatalnál Orosz Béla segéd titkár, becsülő biztost, titkárrá léptette elő a pénzügyminiszter. Rég megérdemelt jutalom.

jártál, hogy megvérezted a szép mundérod? Ugy e megint a labanczal tulajdoltál?

Hamza: Ő kezdte instállom.

Ocskay: Végy példát a hopmesteruron, neki sonasem véres a mundérja! Krupics, hogy mersz ilyen kőczos fejjel megjelenni a hopmester uram illatos, fodros színe előtt? Persze elmúlt éjszaka megint kint háltál a tarlón! Látod betyár, a hopmester ur sohasem hál tarlón.

Ozoróczy: Gonyolódik kegyelmed?

Ocskay: Csak mulatok! Mert szörnyen mulatságos az, hogy ezek a fiuk rongyokban járnak, de bársonyba öltöztetvék a fejedelem tányérnyalói és borotvált pófájú palotásai, hogy glédát álljanok az ebédlőház előtt? mikor Rákóczy áldomást mond... (No ugy-e gyönyörű magasztalása ez is a fejedelmi erényeknek?)

Ozoróczy: Nem fecsegni jöttem, hanem a fejedelem küldött, hogy óvjam kegyelmedet a esapdtól...

Ocskay: Jókör! A farkas leüti a szarvast: megjő a keselyű.

Nohát ehhez már csakugyan méltó befejezés, hogy a fejedelem küldöttét kiröhögik Ocskay és vitéz legényei.

No de a tizenharmadik zagyva jelenetben is kellőképpen kiadja a szerző a dicső-

Kereskedelmi es iparkamarai tagválasztások.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara tanácsosainak 5 éves megbízatása lejárt. Az így megüresedett tisztségeket, f. hó 15-én választás útján töltik be. A választás eznap délelőtt 9 órakor kezdődik a városháza nagytanácstermébe, 16 kereskedelmi és iparkamarai tanácsosi állást fognak betölteni. A korteskedés már megindult, látuk mind a kereskedelmi mind az iparkamarai tanácsosi választásra kiadott szavazó lapokat. Kevés megnyugvásunkra szolgál, mert nem méltányos Nem méltányos pedig a függetlenpárt zászlójához tartozó kereskedőkkel és iparosokkal szemben, a kereskedelmi tanácsosok szavazó lapján két, az iparosok szavazó lapján egy nevet találtunk amely függetlenségi pártbeli ember neve. Mi nem akarjuk kétségbevonni a hivatalos szavazólapon ajánlottak szakértelmét, jóindulatát, nem, csupan jelezni kívántuk, hogy a pártoskodás kerülésére leghelyesebb ut a méltányosság egymás emberei iránt. Mert bizony a magyar kereskedelem s a magyar ipar fejlesztése megkívánja a szaktényezők legegységesebb működését és egymás méltánylását. Erre kell törekedni. Ezért kell az egyoldalúságot kerülni, melynek szük a látköre.

Honvédszászló és a megtagadott tisztelgés.

A honvéd akadémia zászlajának felszentelése alkalmából érdekes, hogy a honvédségi intézmény megalkotása óta mennyire előnyösen megváltozott a honvédek zászlaja iránt való tisztelet. Egy pozsonyi öreg ur írja a következőket:

Régen, még a hatvanas évek végén szemtanúja voltam Pozsonyban annak az eseménynek, mikor egy honvédszászlóalj kibontott zászlóval vonult Dobay József honvéd alezredes vezénylete alatt a Halászkapu utcán át a városház terén, amely tájt abban az időben, azon a helyen, ahol most a m. kir. pénzügyigazgatóság van, a cs. és kir. főőrség állott. A honvédszászlóalj ezredese már egész egyvonalba jutott a főőrséggel, de az őt álló császári katona „Gewerheraust“ nem kiáltott, a főőrséget vezénylő cs.

seget Rákóczyinak, Beresényinek s egyéb udvarosoknak. Már ekkor a fejedelem ki csufolt küldöttje távozott. Ocskay a maga körében vigad, e jelenetben derül ki, hogy a kurucok között ki a legérdemesebb az első pohárra? Oh nem Rákóczy, Beresényi, Botyán, hanem — Ocskay...

Ocskay: Hogy utálok ezt az udvari pereputtyot! Mig mi odakünn üvöltözve kergetődzünk a labanczczal, addig ők pletykálva turjak alattunk a magyar földet.

No de aztán Beresényi, Eszterházy, Forgách gróf generálisok is megkapják szerzőkezeből a borostyánt, amiért életüket, fejedelmi vagyonukat áldozták a szegény hazáért s a magyar szabadságért, mert a kiválóan nemzeti érzésű szerző így beszéltet felőlük egy kurucz vitézzel.

Tarics: Eb a lelkük! Mihelyt valaki gróf, ha csak ökönyi gróf is, nekik már született generálisuk. A mappán keresik az ellenséget, a mellett jobban réltik a bőrüket, mint a Máriás lobogót. És egyre hánytorgatják, hogy milyen nagy tisztesség az Hungária asszonynak, hogy ők lóra kegyeskednek ülni.

Ocskay: Bár labanczok volnának mindannyian! s'b.

Majd a jelenet további folyamán az

kir. hadnagy pedig mintegy tüntetőleg az őt álló katona mellett állva szivarozott. Dobay e magatartás miatt megbotránkozván, a zászlóalj megállította s a hadnaghoz lovagolt, kitől kardhadonázás közben követelte a honvédszászló iránt megadandó tisztelgést. A hadnagy még erre is indignálva viselkedett és csak akkor ébredt tudatra, mikor Dobay őt már fenyegette. Ezek után Dobay a zászlóalját a Halászkapu-utca 1. számú házáig vezényelte vissza és az őrvégre „Gever herauszt“ kiáltott, az őrség tisztelgeti, mit Dobay az őrséggel háromszor megismételtetvén a zászlója elejéhez lovagolt.

Mig akkor csak ilyen tiszteletérzés nyilvánult a honvédszászlóval szemben, addig most a király es családja hódolásra bírja a cs. és kir. hadsereget a magyar honvédszászló előtt.

Titokzatos idegen.

Egy hamis vasuti jeggyel utazó nőt tartóztatott le a vasuti rendőrség, az állomásfőnök megkeresésére, a kit aztán a II. kerületi r. kapitányság elé állítottak. Az asszony 55 éves, izr. nő. Hogy hol született s kik voltak szülei, nem tudja. Azt állítja, hogy mióta emlékezni tud, mindég Debreczenben van, de azért magyarul egy szót sem tud, nem ismer senkit, hogy hol lakott, nem tudja. Csak annyi bizonyos, hogy P-Ladány felől érkezett. A hatóságnak erősen meggyült a baja a titokzatos idegennel és most kutatják a személyiségére vonatkozó adatokat.

Nagy költözködés

volt városunkban az idei május elsején. Bizonyítja ezt ama körülmény, hogy a r. bejelentési hivatal még mindig ostrom alatt van, pedig már több mint tizezer lap adott be. Ha szünik a tömeges jelentés, a hivatal hozzá lát a feldolgozáshoz.

áldomás ivásra kerül a sor. Ocskay, kupával kezében körülnéz, felteszi a kérdést:

— Nos, ki a legérdemesebb az első pohárra?

Hamza: Ocskay!

Ocskay: Ördög a nyelvedbe, Hamza, már te is a hizeg udvarosok közé szegődtél? Szégyeld magadat! (O micsoda szerénység és lemondás!) A legérdemesebb a szatmári diák, a ki segítségünkre hozta a kaszás nyeboscsikokat.

A szerző az első felvonás tizennegyedik jelenetében Rákóczyval alaposan megkoronázza a magyar nemzetet is. Midőn ugyanis Ocskay a fogoly labanczokat felakarja köttetni, részint orrukat, fülöket akarja vágatni (ez a valódi Ocskay), ekkor Ozoróczy kegyelemre kéri.

Ozoróczy: Brigadéros uram, hát Rákóczy katonája kegyelmed?

Ocskay: A fejedelem nagy ur és selem ágyban hál — én a magyar nemzet katonája vagyok. Tudja kegyelmed, hogy milyen az én nemzetem (Dili cigánylányra mutat.) Nézze ezt a leányt! Mocsokban, vérben született, ágról szakadt árva — a honfitársa röhögi, az idegen korbácsot emel rá... Csak egy gyilkos ösztön él a lelkében: a bosszu!

Ifjabb Móríc Pál.

A nőegylet cseresznye ünnepélye.

A debreczeni jótékony nőegylet cseresznye ünnepélyt rendezőbizottsága e hó 18-án d. u. 3 órakor ülést tart a nőiparis-kola termében.

A debreczeni fogház és a magyar nyelv.

A debreczeni fogházban a seprőgyártással nagyban foglalkoznak a rabok. Poszpisch Géza a fogház felügyelője honosította meg rövid idő előtt ezt az iparágat is s ma már annyira kifejlesztette, hogy az ország minden részében ismerik a debreczeni fogház seprőit. A napokban Gyulafehérvárról levelet kapott a fogház seprőgyára. A levélben Ábrahám Weisz Kaufmann von Karlsburg? ! árjegyzéket kér a seprőkről — persze a levél németül van írva. Poszpisch Géza felügyelő azonban jó magyar hazafi s az üzletért nem áldozza fel hazafiságát. A levélre nem válaszolt, csupán azért, mert az német nyelven van írva.

A Barnumos világ fényképekben.

Barnuméknak nem a sátoron belüli, a plakátokon is eleget hirdetett mutogatott tarka csodáit örökitette meg az egyik Debreczeni fényképész. Hanem a Barnum cirkusz környékéről, a Barnum cirkuszhoz özőnlő tenger nagy tömegről vett fel sikerült eleven pillanatnyi csoportfelvételeket, K i s s Ferenc az ösmert debreczeni fényképész, a kinek jóvoltából e fényképek másait majd az unokák is látni fogják, hogy Debreczen és vidékenek tenger népét, miként csapta be az amerikai kókler, miként tódultak a komédiásátrak felé. Valóban eleven, sikerült csoportképek ezek.

Kinevezés.

A m. kir. pénzügyminiszter Székely Lajost, a helybeli adóhivatal szorgalmas tisztjét a halasi adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki. Székely Lajos új állomásának elfoglalására el is utazott.

Eb marta meg.

A kerületi kapitányságok polgári biztosai most az iskola és ovoda kötelesek összeírásával foglalkoznak. Ezen munkálat végzősközben baleset érte az egyik biztost, a kinek Honvéd-utczán egy kutya megharapta a lábát. A sebet dr. Balkányi Ede kötötte be, a kutya pedig megfigyelés alatt van.

Egy unitárius lelkész költeményei.

Rédiger Géza unitárius lelkész költeményeinek második kötetére bocsátott ki előfizetési felhívást. A felhívás szavai szerint: „a haza, vallás és család szerelme” zendül meg bennük. A kötet tartalmát általában hazafias, vallásos, társadalmi, politikai költemények, életkép, népmese, románc, himnus, legenda, zsoltárok stb. teszik. Ára 2 k. 40 fillér. A megrendelések Rédiger Géza unitárius lelkész címére küldendők Szabédra, u. p. Mező-Rües.

Mükedvelő előadás a lelenczház jávára.

Iparosifjakból alakult mükedvelő társaság e hó 27-én táncmulatsággal egybe kötött mükedvelőelőadást rendez a Debreczenben felállítandó lelenczház alap jávára. A mükedvelő ifjak Csepreghy Ferenc kitünő népsziművét a S á r g a c s i k ó t mutatják be. A darabot Dianiska Ágoston rendez. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Feltámadt halott.

Rémregényekben, mesékben olvashatunk csak olyan dolgot, melyet alább találhatunk olvasóink. Ha nem olyan egyéntől hallottuk volna, kinek megbízhatóságában, szavahihetőségében pillanatig sincs okunk kételkedni, mi is csak mesének tartanók. Elmondjuk szárazon az eseményt, úgy ahogy azt Dessewffy Aurél szentgyörgy-ábrányi földbirtokostól hallottuk. E hó 8-án történt, hogy Dessewffy Aurél tanyáján Károlyi Sándor béres feleségét s z i v s z é l h ü d é s érte. A földes urnak isijelentették, hogy Károlyi Sándor felesége meghalt. Annak rendje módja szerint intézkedtek a temetés iránt, kihívták az orvost, az megvizsgálta az asszonyt s ki is állította a hallotti bizonyítványt. Az asszonyt felöltöztették, kiterítették. Látogató folyton akadt. Délután híre futott a tanyán, hogy csuda történt. Mindenki azt beszélte, hogy az asszony feltámadt. Ugy is volt. Többen voltak a szobában, mikor úgy 6 óra fele a halottnak tartott asszony felült, szeméit felnyitotta s vizet kért. A földes urat is értesítették s személyesen győződött meg, hogy az asszony tényleg él. Ágyba fektették, orvost hívtak hozzá. Négy napig élt még a szegény asszony, ki különben szivbajos volt. Szombaton meghalt, ezuttal igazán s tegnap nagy részvét mellett el is temették. A környék lakossága pedig nem beszél még most sem másról, mint a feltámadt halotról.

Kettős gyilkossági kísérlet.

Varga Gábor favágó napszámos két keze munkájával kereste meg betevő falatját a maga meg a felesége számára, de így is nehezen tudtak megélni. Hogy mégis jövedelmüket szaporítsák, Erzsébet-ut 12 sz. lakásukra lakót vettek. Takaró István napszámos volt a lakó, ki szemet vetett az asszonyra, az azonban hü volt urához. Varga időközben beteg lett, a kórházba került, hol hosszabb ideig feküdt. Az ösmerősök, a szomszédok meglátogatták s ilyenkor egyebet sem hallott, csak azt, hogy felesége hűtlen lett hozzá, megszegte esküjét s Takaróval folytat szerelmi viszonyt. Pedig nem volt igaz, az asszony hü maradt urához. Varga szerdán került ki a kórházból. A pletyka, a rágalom megzavarta. Nem is gyanakodott többé, hanem hitt a rágalomnak. Felejteni akart, három nap, három éjjel ivott. Szombat éjjel mámoros fővel végre hazatért. Azzal a szándékkal ment haza, hogy megöli a hűtlen asszonyt, meg a szeretőjét is. Előkereste fejszéjét, előbb Takaró ágyához lépett s a mélyen alvó ember bal halántékára a fejsze élével olyan súlyos, mély csapást mért, hogy Takaró eszméletlenül fekve maradt, majd a legnagyobb nyugodtsággal felesége ágyához ment s azt is föbe ütötte s mint a ki dolgát jól végezte, ott hagyta a két vérében fetregő embert s eltávozott. A házbeliek reggel észrevették az esetet, a rendőrséget értesítették, mely a sebesülteket a kórházba szállította. Takaró sérülése oly súlyos, hogy életben maradásához nincs remény. A szegény asszony állapota is válságos. A rendőrség Vargát letartóztatta.

Adakozunk az Erzsébet szanatoriumra.

Most hogy a Barnum cirkusz itt volt Debreczenben, meggyőződünk, hogy van pénz Debreczenben s Debreczen közönségei ha akar tud is áldozatot hozni. Most Barnuméknak, de hisszük, hogy emberbaráti célokra is. Azért közöljük az emberbaráti szeretetre hivatkozó felhívást: „A szeretet, a jótékonyág nevében fordulunk hozzátok, Debreczen város közönsége! A ti örömtöket nem akarjuk megrontani, de ma, amidőn hosszú időn át megtakarított filléreteket rövid élvezetre szántátok, engedjétek meg, hogy felhívjuk figyelmeteket szenvedő társaitokra, ami édes hazánk szülőiteire. Szegénysorsu szerencsétlen tudóbajosok számára most építjük összerakosgatott fillérek-ből a budapesti Erzsébet népszanatóriumot. Gazdagabb országok nagyobb eredményt tudtak e téren felmutatni, nekünk minden reménységünk a gyilkos vész leküzdésére ebbe van helyezve. Debreczen mindig részt vett ki magának ahol tenni, áldozni kellett a magyar kulturáért; Debreczen polgárai áldozatkészségéhez fordulunk; vannak még köztetek, akik haboznak, hogy muló öröme fordítsák hosszú fáradságuk gyümölcsét, másokat csak a kíváncsiság visz a sátrak felé. Kérünk minden szerető szívet, részvevő keblet, ha csekély áldozatába kerül, áldozza inkább ez összeget, vagy bármi csekélységet a szeretet oltárára; hisszük, hogy lesznek olyanok, kiknek két órai élvezetnél nagyobb örömet fog okozni, hogy elősegítették a magyar emberszeretet e dicső művének megvalósítását. Adományokat a szegénysorsu tudóbetegek Erzsébet szanatóriuma javára a „Debreczen“ szerkesztőségében, Boros Testvérek és Mendelovits Lajos urak üzletében elfogadják és hírlapilag nyugtáznak.

Harapós ló.

Pásti-utczán egy vidéki fuvaros lova amellelte elmenő G. R. fiatal leányka karját megharapta. A seb orvosi gyógykezelés alá vétetett, a ló megvizsgálatása pedig elrendeltetett.

Talált szemüveg.

Egy szegény asszony egy aranykeretű szemüvege talált. Tulajdonosa átveheti a megtalálónál Pesti u. 59 sz. alatt.

A Barnum cirkuszról.

A két napig tartó Barnum láz véget ért. Soha közönséget úgy fel nem ültettek, mint ez az amerikai reklammester. Tagadhatatlanul ügyes s nagyhangú reklamjaival nemcsak a várost, de a szomszédos vármegyék közönségét is felalarmirozta. Debreczen város aligha látott falai között anynyi idegen embert, mint ezen a két napon. A szédületes reklamok mindenfelől ide csalták az embereket, kik csalódottan távoztak. Magas sőt nagyon drága helyárak mellett alig látott valamit a közönség. Olyan mutatványokat, melyeket másutt nem láthattunk volna, nem mutattak. A cirkusz nagysága, a tömeg imponálhatott legfeljebb, de abban sem találni különösebb dolgot. A tulmagas helyárak mellett 50 fillér belépti díjat szedtek a csodasátor megnézéséért, 50 filért variete előadásért és 50 fillért a programért, mely nélkül szerintök „az előadás nem ér semmit“. Programmal sem ért bizony sokat az előadás, de hát a közönség könnyen félrevezethető s pénze van bőven, mindenre bőven telik s ha idegennek

kell a pénzt odaadni, akkor meg épen nem fukarkodik, megnyitja erszényét s szórja a pénzt. Barnum uréknál láthattuk ezt leginkább. Nem hiába mondotta Bailey igazgató ur, legszívesebben utazik nálunk Magyarországon, de igaza is van, mikor látja, milyen jól lehef szípolozni ezt a jó magyar népet. Panaszoknak nincs pénz, nagy a nyomor, pang az ipar, a kereskedelem, a földművelés, nos hát a Barnum urék Magyarországi időzése épen az ellenkezőt bizonyítja. Hiába panaszunk, jajgatunk, nagy a szegénység, nem hiszik ezt el nálunk se, de Barnumék még inkább nem. Most láttuk mire képesek az amerikaiak az ő nagyhangú reklamáikkal, lázba hozzák a közönséget s a vége: a közönség tolong, verekedik jegyekért, távozásakor pedig szidja az amerikaiakat, mert becsapta. Nálunk is így tett. A közönség most — eső után köpönyeg — bosszankodik, mert a drága pénzért csak az amerikai szélhámosságról győződhetett meg, ezért pedig kár volt annyi tenger pénzt kidobni. Mert kidobták azt a 76 ezer forintot, mennyit Barnum urék két nap alatt összeszedtek Debreczenben s amelynek javarészét már el is küldötték az angol bankba. Nem e jobb lett volna azt a pénzt más nemesebb célokra áldozni? Mert hogy van kinek, az bizonyos, Debreczenre is sok ráfér még.

Az Irányi Dániel bizalmasai.

Eötvös Károly az Egyetértésben tárczát szentel az Irányi Dániel becsületes, szeplőtlen emlékének. A többek között megnevezi Irányi Dániel legbizalmasabb barátait és elvtársait, ezeket írva:

„Ifjukori ábrándjai, lelkesedésének hajdani tüze, az elvek sulyában és szentségében való hite meg nem csökkentek soha. Élete utolsó éveiben sok bánalom érte, pártjának egy két tagja sokszor elkeserítette. Pártvezéri babérjait durva kezekkel törekedtek leszaggatni. Nem egyszer gondolt arra, hogy visszavonul a párt elnökségétől. Mindig kibékítettük. Thaly Kálmán, Kiss Albert, gróf Károlyi Gábor érdemes buzgósággal siettek mindig őt diszes állásának megtartására birni. És magam is siettem. Egykor könyvek jöttek szemébe, amikor kéréstem:

— A ti barátságok nyujt nekem vigasztalást.

Egy kórház botrányai.

A Szeged városi kórházról is ellehet mondani, hogy kedélyes kórház. Időről-időre ismétlődnek ott oly botrányok, melyek veszélyeztetik minden hasonló intézménynek a hírnevét. Most ismét ostromállapot alatt van a kórház. A prostituált betegnők fellázdak és a tehetetlen, csökönyös vén igazgatót, Singer Mátyás igazgató főorvost és az orvosokat megakarták pokróczolni. Azóta az orvosok revolverrel végzik a betegápolást. Az igazgató Singer Mátyást pedig szemtől-szembe szidják-öcsárolják. A lázongókat kényszerzubbonyval és lekötéssel fékezik s azonkívül állandó rendőri őrséget készülnek a kórházban elhelyezni. Azonban az ügyetlen és tehetetlen Singer főorvos, a főispánnak, a szegedi beglerbégnek belső embere lévén, elmozdítására semmit sem tesznek.

Jókai Mórról.

Az „Uj Századból“ olvassuk: Jókai Mórról írja a Frankfurter Zeitung, hogy a költő szombaton kihallgatásra jelentkezett a kabinetirodában, ahol egy hivatalnok fogadta. Jókai és a hivatalnok között a következő párbeszéd folyt le:

— Mi a neve?

— Jókai Mór.

— Foglalkozása?

— Nehány kötetre vaiót irtam. Jót és rosszat.

— Milyen minőségben kíván kihallgatni? Talán mint zászlós ur?

— Nem!

— Valóságos titkos tanácsos?

— Nem!

— Tehát?

Ez a „tehát“ kissé zavarba hozta Jókait. Egy ideig gondolkodott a „minősége“ felett s eltöprengett azon, hogy mi is lehetne az ember, ha nem zászlós ur s nem titkos tanácsos.

A hivatalnok ismétlé a kérdést:

— Tehát?

— Főrendiházi tag vagyok.

— Ugy! És vannak talán kitüntetései?

— Igen. A Szent-István rendjele.

Erre a hivatalnok barátságos arczot vágott s megveregetvén a költő vállait, így szólott hozzá:

— Ugy, akkor hát menjen haza, tüzze fel a rendjelét és jöjjön el — hétfőn.

Jókai megköszönte a szíves utbaigazítást és távozott. Utközben bizonyosan azon gondolkodott, hogy mily nehéz dolog volna bejutni az istenek berkeibe, ha ott is udvari lakájok állának az előszobákban.

Debreczeni ingatlanok forgalma.

Holló János és neje veszik a debreczeni 7945 sztkvben 6484 hrsz. a. foglalt 2 hold 300 □-öl ondódi földet Varga József és nejétől 1600 koronáért. Budapi Györgyné Varga Zsuzsanna veszi a debreczeni 598 sztkvben foglalt 2672 sorsz. házat özv. Tömösvári Gy.-né Major Zs.-tól 3650 kor.-ért. Vég János veszi a debreczeni 4964 sztkvben 4072. hsz. a. foglalt 1092 □-öl Hatvan-utcai kerti szöllőt Szalai János és nejétől 3000 korona értékben, viszont Szalai János és neje veszi a debreczeni 438. sztkvben foglalt 2817 szrsz. hazat Vég Jánostól 6000 kor. értékben csereczimén. Nádasdi János és neje veszik a debreczeni pusztalepi 122 sztkvben 171 hsz. a. foglalt 36 hold 900 □-öl tanyaföldet Raics Gyula és társaitól. — Kovács Istvánné Kovács Erzsébet veszi a debreczeni 6822 sztkvben 4618/a. hsz. a. foglalt hatvan-utcai kerti szőlőből Kovács Józsefet illető egynegyed részét 200 koronáért.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, május 13.

A képviselőház mai ülésén megkezdtek az összeférhetetlenségi törvény tárgyalását. A törvényt Rohonyi előadó ösmertette.

K o s s u t h Ferencz volt az első szónok, ki a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja, habár egyes pontok ellen, egész osztályok kizárása el-

len kifogást tesz, így az ügyvédek kizárása ellen is.

Rámutat arra, hogy ezt a javaslatot az a párt teremtette, amely 34 éven át monopolizálta a hatalmat. — (Közbekialtások: Tisza, Bánffy!)

Z i c h y János gr. röviden kijelenti, hogy a néppárt elfogadja a javaslatot. Polónyi Géza helyesli Kossuth álláspontját, de nem akceptálja a zsűriszerű bizottságot, melyet az elnök önkényüleg nevezhet ki, védelmére kel az ügyvédeknek, kiknek, nem szabad az új törvény értelmében a hatóságoknál, hivataloknál, bíróságnál informálás végett közbejárni.

Justh Gyula: Pénzért sehol!

Polónyi Géza: Hát az orvos ingyen gyógyít, a birtokos ingyen adja buzáját?

Fáy István: Képviselő ne legyen ügyvéd!

Polónyi Géza: Szükség van arra is, hogy a Házban ne csak nagybirtokosok, de kenyerüket becsületes munkával keresők is üljenek! [Viharos tiltakozás a szélsőbalon.]

Egy hang: Hát a nagybirtokos nem becsületesen keresi kenyerét?

Polónyi Géza: Nem azt mondtam. Nemcsak birtokosok kellene — azt mondtam. Kossuth Lajos is ügyvéd volt.

Ezután szünet volt.

Szünet után Perczel elnök a vitát bezárta.

Szél Kálmán felszólalása után a törvényjavaslatot általánosságban elfogadták.

A trónörökös újabb nyilatkozata.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, május 13.

Bécsből jelentik, hogy a katolikus nők által rendezett czukorka ünnepélyen megjelent Ferencz Ferdinánd trónörökös is, ki Lueggerrel hosszabban beszélt. — Fültanuk állítása szerint a trónörökös Luegernek a katolikus érdekek hathatós támogatását ígerte.

Királyok találkozója.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, május 13.

Abbáziából jelentik, hogy az ott időző román királyi párt legközelebb a görög király meglátogatja. A görög — király megérkezésére az előkészületek már javában folynak.

Öngyilkosság a fürdőben.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, május 13.

Frisch József debreczeni illetőségű kereskedősegéd d. e. 10 órakor a Kazinczy u. fürdőben szíven lötte magát s meghalt.

Póstyén

európai híru kénes iszapfürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb köresekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Póstyén fürdő javallva van: esuz, kőszvény, ischia, esontörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál esodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legtökéletesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar, vill. világítás, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

Innét-onnét.

— Május 12. —

(Barnumiádák.)

Az első napon, mikor Telegdyék a Barnum-czirkusz jegyeit árulták, valóságos botránnyá fajult az a dulakodás, birkózás, melylyel az emberek magukat a jegy után törték. A városháza belső részén, folyosós ablakon adogatták ki a jegyeket. Betörték még az ablakokat is. Az üveg-daraboktól vérzett is egyik-másik. E nagy tulakodásban, birkózásban egy fiatal huszárnak a dolmányát, a nadrágját is letépték. A főjegyző huszárra távolabbról nézte ezt a nem egészen épületes jelenetet és igazi debreczeni flegmával szólta a cimboráinak:

— Ezek se törnék úgy magokat, ha az adót kéne fizetni . . .

A Barnum-lázi, a Barnum-czirkusz látogatásának az indító okát különben jellemzi az alábbi nyilatkozat.

Kérdeztem a kis Kronovitzot, a Hoffmann dolgos, buzó fiatal társát, a rokon-szenves lapkiadót (megjegyzés: az ilyen fajta lapkiadó ritkább a fiatalabbik fehér holiánál):

— Hát szinte felül ezeknek az amerikai svindlereknek, hát szinte elmegy az amerikai csepürágók bámulására?

— Kérem, Kronovitz kiadó uram önbeismerő vallomása így hangzott, jól tudom, hogy Barnumék becsapják az egész világot, becsapnak engemet is, mindazonáltal kimegyek, mert mit szólnék akkor, ha valaki kérdezné tőlem, láttam-e Barnumékat s kénytelen volnék azt felelni, hogy nem . . .

Bizony, bizony mondom én, hogy százember közül ötven ilyen indokból „ült fel” Barnuméknak.

Farkas Bertí bátyánk, a hortobágyi királybíró, szinte kint járt Barnuméknál. Ő leginkább a lovak iránt érdeklődött. Végül ajánlott is egy magyar csudát Barnuméknak. Bertí bátyánk saját külön értesülése szerint, az egyik szomszédfalubeli paraszt gazdánál háromszarvu csodatehén kérődzik. Barnum urék kiküldték a direktorukat és az állatorvosukat a háromszarvu csoda megszerzésére.

Az aranyfiataltság szívét a legbájosabb Barnum esoda, a moszat-kisasszony moszattolta tele langyos májusi érzelmekkel. Ellenben a szakállasurhölgyben többek egy volt ezred-nagy dobost véltek felfedezni.

Azon a „szép pénzen” (76 ezer forint már csak „szép pénz”) a mit Debreczenből és Debreczen vidékéről elszipolyoztak ezek az idegen csepürágók, egész székely vármegye nyomorgó népét lábra lehetett volna állítani. Szegény székely testvérek, miért nem tanultok meg ti is csepüt rágni?

Barnumékat a sáska hadhoz lehet hasonlítani Letarolják a vidéket, aztán vándorolnak tova. A kormánynak hivatalból kellene sáskaírtókat nevezni ki, jó előre elzárva a határt a Barnum-féle sáska seregek elöl, mégis csak nagy könnyelműség és ösbutaság szükségeltetik erre a koldus országra rászabadítani ilyen élősdi, ámitó sereget.

Ilyen szerencsés „Turul madarokat szoktunk mi fogni a „honi” gyáralapításainkkal is.

nemes Portörő Kelemen.

Minden gyógyulás az orvosság helyes megválasztásától függ.

Ez az első következtetés, amely mindenkinél előtérbe lép, ha a 28 éves Korick Katalin kisasszony Nürnberg Breitegasse 26., levelét elolvassa.

„Hosszu idő óta a legnagyobb fokú sápkórtól meglátogatva, egyidejűleg heves főfajásban, fülzugásban és általános bágyadságban szenvedtem. Nagyon halvány voltam. Dacára a legkülönbözőbb és legjobb híru vaspraeparatumok hosszabb használatának, helyzetem semmit sem javult. Miután az újságokban olvastam az elbeszéléseket a Pink-labdacsok általi gyógyulásokról egészen az enyémhez hasonló esetekben, én is ezen szerhez menekültem azon reményben, hogy gyógyulást találok, amit előttem oly számosan találtak, és nem esalatkoztam reményemben. Miután két dobozzal bevettem belőle, tényleg oly javulás állott be, hogy mindazon bajokból, amelyekből oly sokat szenvedtem, egyet sem érzek. Ismét teljesen helyreállva, kötelességemnek tartom, ezt önnel közölni és felhatalmazom önt levelem közzé tételére. Boldog volnék, ha ezen sorok a fiatal lányokat, akik hasonló betegségben szenvednek, mint én, arra készítenék, hogy ugyan ezen szert használják, amely engem oly gyorsan meggyógyított — t. i. a Pink-labdacsokat.

Az ezen levéből levonható következtetés egyszerű. Ezen fiatal leány vérében nem voltak azon gazdag, erőteljes elemek, amelyek oly szükségesek lettek volna az egészségét aláásó sápkór legyőzésére. Eredmény nélkül próbált meg minden lehetőt, de azon naptól fogva, midőn a világhírű szert használta, mely sohasem téveszti el hatását, t. i. a Pink-labdacsokat, a vért hatalmas megújító és az idegek erősítő szerét, — gyorsan meggyógyult.

A Pink-labdacsok kitünő hatásuk vér szegénység, sápkór, neurasthenia, rheuma, gyomor- és bélbajok, tuleröltetések és angol kór eseteiben.

A Pink-labdacsok kaphatók minden gyógyszerárban, valamint az ausztria-ma-

gyarországi főraktárban Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utcza 12 sz. dobozonként 1 frt 75 krért vagy 6 doboz 6 rtért.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

(Regény.)

A „Debreczen” számára írta:

Ifjabb Móríc Pál. (6.)

A konyha tűznél pirkadó ételek kövér, meleg párája rózsákat fakaszt kerek arcán. Hanem amely pecsenye az ő kezei közül kerül ki, ahhoz fogható izüt már a király szakácsa sem süt.

Mondják: a szép Móninénak, a fekete szemü kurátornénak, azért olyan rózsásbőrű, ropogós finom a malacz, pulyka, kappanpecsenyéje, mert Mari néni szokta helybehagyni a savát-borsát. Ezt azonban a büszke kurátornénak csak a háta mögött sugdossák az asszonyvendégek. Ezt is csak azóta, mióta a kurátorné tekintetes asszonynak hivatja magát. És mióta szakácsnéval főzet és a szélesvállu asszony barátkozik már a migrénnel is.

— Bezzeg ezelőtt nem idegeskedett a Zsófi, szól az egyik természetes mezősi asszonyság.

— De nem ám! Mikor még mezitláb hajtogatta a libákat, rekeszti a mondókát egy másik idősebb nénemasszony, a ki büszke arra, hogy Hirtelendy-fajta.

A Móni kurátor nagyobb vendégszobájában tracscsolnak így az asszonyok. Móni Döme ugyanis a nevenapját üli. November havába esik ez. Már csipős az ujbór. A fagyos kezű tél a fákról letépi a sárgult leveleket. A haraszt zörög. Estendet szikrákat szórnak a csillagok.

Fekete selyem ruhás, csipke fejkötős öreg néni, divatosabban öltözött fiatalabb menyecskék és leányok tanyáztatnak a puhára bélelt székeken. A fehér asztal mellé odatelepedhetnek az éhes muszkatábor. Annyi ott a válogatott gyümölcs, úgy mint rózsás szemü bakator szőlők, vajként olvadás, illatos pergament körte, torták, sütemények.

Még vacsora előtti az idő. A piros almák, a befőztes tálak illatos párákat terjesztenek a levegőben. Egyenletesen melegít az ősdi, bubos, meszelt cserépkemence. E vendégtársaságban félrehúzódva ül Dalmy Katicza is. Valami szemüveges uri ember szórakoztatja. Felette megfontolt, begyes császárkabátos ur ez. Hihetőleg a mezősi algymnáziumban tanár. Vagy valami járásbírósi hivatalnok. Maguk a mezősi urak azonban másik szobában gyülekeznek, másik szobában várják a vacsora időt. Pipázás közben, boroskancsó mellett könnyebben szalad az idő. Móni Dömét rigmusban, prózában éltetik. Ő pedig nyájasan kínálhatja vendégeit.

— Ezt a baraczkpálinkát kóstolja, komám. Hat esztendeje főztem. Sok őszi baraczkot főztem bele, azért ilyen illatos.

— No, hanem ez a szilvórium sem megvetendő, inyenczkodik a rezes arcú

kopasz rektor, mindennemű szeszitaloknak különösen elismert potyabarájtja.

Másik, borotvált arcú, szénfekete bajszos magyar ur a háziasszonyal kötölködik, a ki idegesen terelgetné a vendégeket a nagy vendégházba. Már az asztalon párolog az első fogás. Ámde az asszonyok főasztalához az uraknak csak egy része húzódik át. Ezek is a tisztességnek okáért. Más rész visszamarad a pipafüstös, bőrdívános kisházban, a hol nem ügyelik az asszonyok az áldomástartás bácskaias módját.

E közben a tornáczon reázendül a muzsikaszó is. Hegyesen rikolt a klarinét, dönög, bűg a bőgő, pítteg-pattog a czimbalom. Odabent már szeretne kurjantani a tánczos kedvű bírósági aljegyző:

— Csuhaj! Sohse halunk meg. No de később az eleven cigányzene mellett kurjant is ő. Mert ha az elsőbbik banda a cigány, akkor nem is küldik el. Beállítják a „forházba“, a mikor lassult a főzőasszonyok sürgés-forgása.

Vacsora közben nagytiszteletű Édes Jeremiás ur és a polgármester ur, a járásbíró ur, az igazgató tanár ur felköszöntői mind jeles mozzanatok. Az avatatlan ember meg sem álmodná, hogy a kövér pecsenyés tálak mellett és a piros boros pohárral a kézben, mennyi érdemei fedeződnek fel a pogácsa orru Móni Dömének. Ő magtalan ember, azért főképpen az egyház szolgálai törekednek mézes, mázos szavakkal a kegyébe. A jámbor úgy hallgatja ezt a sok hizelgő szót, mintha csak hájjal kenetnék... Holott régi tapasztalásból tudhatná, hogy az egyházi férfiak mindig kifogyhatatlan nyájassággal keresgetik a gazdag, magtalan emberek barátságát. Az ilyeneket az erényképviselőként tüntetik fel. Névnep alkalmával még a tanító dalárda is fohászkodik a tiszteletükre. Az emberi hiúság hétemeleteresre dagad ilyenkor. És bizonyos, Móni Döme ur még holta napján sem felejt el a nagytiszteletű Édes Jeremiás ur bibliai mondásokkal fűszerezett köszöntőjét, valamiként az igazgató tanár ur hasonlatát sem. A szigorú erényű Szokráteszhez hasonlította a pogácsa orru Módi Dömét.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dt. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, czukorbetegség, húgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomorbetegedésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvizkereskedésben.

Thurzó fürdő

házilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvízgyógyfürdő.

Szepesmegye déli részén fekszik 572 méter a tenger színe fölött, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrásvíz. Állandó fürdőorvos.

dr. Szemere Béla.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: Gölniczbánya-Thurzófürdő. Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Menesdorfer Károly, Gölniczbánya (Szepesm)

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Gyarmathy János ^{mészáros}

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husárak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertéshus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli és szavalade dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. Főútlel Bethlen-u. 29. (saját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendéglősöknek megfelelő árengedmény!**

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Egy billiard (karambol) használt, de jó karban lévő megvételre kerestetik. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó menetelű, 16 év óta fennálló

vegyeskereskedés

Bujon, Szabolcsmegyében, posta helyben, **egy ház**, a melyben az üzlet-helyiségen kívül lakásnak 3 szoba, konyha van; külön fedél alatt egy raktár; sütő konyha, melyben egy pékemence van [s így esetleg jól kiadható]; egy jól betonozott aljjal ellátott köpincze, felette farakhely és tengeri kas, külön bádogozott fedél alatt egy 4 drb jószágnak való istálló, kamara, padlás [gabona rakodáshoz is alkalmas], az udvaron két vederre szerkesztett kut, répa és krumplis verem mintegy vékásnagyságu konyhakert gyümölcsfákkal, **szabad kézből** nyugalomba vonulás miatt, **igen méltányos feltételek mellett** eladó. Értekezhetni: H.-Böszörményben **Sebestyén Béla** tanító urnál vagy [levélileg is] a tulajdonos **Sebestyén Albertné** Bujon, Szabolcsmegye.

**Csipke
függönyök
tisztítása**

kifogástalanul

Hrabéczy Antal

kelmefestő és tisztító intézetében
eszközöltetik.

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42.

Ingyen

küldi a hivatalos nyeremény-jegyzéket és semmiféle költséget nem számít

Rómer Miklós

a m. kir. sz. osztálysorsjáték el-
árúsítója

BUDAPEST.

VII. Akácfa-utca 41. szám.

Egész sorsjegy 12 korona
fél " 6 "
negyed " 3 "
nyolcad " 1.50 "

Legzélseztöbb postautalvány szel-
vényen vagy utánvétellel rendelni.

Huzás 1901. május 22 és 23-án.

Minden második sorsjegy nyer.

Főnyeremény 1 millió korona.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

**Szent-Anna puszta homoki
szőlő telepünkről.**

Literes palaezkekban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ről	80 "
Veres Kadarka 98-ről	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaezkekért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő
engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Ajánlok

valódi legfinomabb, enyhe

Kornyarévai alpesi sajtot

a kornyarévai magas hegyek közt felállított, az
államtól segélyezett, sajt gyároból. 5 kilog-
ramonként bérmentve minden postai állomá-
sra 6 koronaért. Nagyobb vételnél arány-
lag olcsóbb. Ezen sajt enyhesség, jó íz és
tartósság tekintetében felülmúlja a hírneves
puha sajt fajokat és mint asztali sajt legme-
legebben ajánlható.

Schwab Károly

Karánsebes.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomójában Debreczen, a főpostával szemben.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb
bálneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyúvizének
jelentezett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségben bizonyultak be biztos
hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos
nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában,
altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban,
idegbajokban, máj- és lépdagadatokban, az epe kivezető esőveinek hurutos
bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkórban s az ezen ala-
puló hőszám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék
és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás,
s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseinek, dagainál, fehér folyásban,
a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett **meleg-
és hideg ásványvíz fürdők, hidegvizgyógymód, massage** áll az azt igénylők
rendelkezésére.

Van orvos gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendel-
kezésére napi ár 1 k. 60 f.-től feljebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig
és augusztus 15-étől szeptember 15-ig 30 o/o-al olcsóbbak. Van 5 vendéglő.
melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora-
és társalgó termek, Lawn-tennis, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangver-
senyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógy-
díjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson
szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik
szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad
Előpatak, 1901. év május hó.

A fürdőigazgatóság.

**Dr. Fejér Ferencz
ügyvédi irodáját**

**Piacz-u 27 sz. I. emelet,
városi bérházba helyezte át.**

(Bemenet Simontfy-u. 1. kapu balról.)

SZERENCSEN

egy vas és fűszer üzlet, mely évente
100 ezer koronát forgalmaz, ugyszintén
egy 2400 koronát jövedelmező ház
igen előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a
**Piacz-utca 27. számú városi
bérházban** levő ügyvédi irodában.

HIRDETMÉNY.

Ö cs. és apostoli kir. Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik
a **XXII-ik magyar királyi államsorsjáték**

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem közhasznú és jótékonycé-
lokra fog fordítottatni.

Ezen sorsjáték összes. 791-ben megállapított nyereményei az alább következő já-
tékterv szerint **365.000 koronára** rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény	150.000 korona	10 nyeremény	á 1.000 korona
1 " "	50.000 "	20 " "	á 500 "
1 " "	20.000 "	50 " "	á 100 "
1 " "	10.000 "	100 " "	á 50 "
2 nyeremény	á 5.000 "	1000 " "	á 20 "
5 " "	á 2.000 "	6500 " "	á 10 "

Az összes nyeremények készpénzben fizette nek ki.

A huzás visszavonhatatlanul **1901. jun. hó 28-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten
(Csepel rakpart, Vámpalota), a mely hatósághoz a megrendelt sorsjegyek ára
postautalvánnyal előre beküldendő, továbbá valamennyi posta-, adó-, vám
és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdében
és váltóüzletben.

Budapesten, 1901. évi jan. hó 2-án.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.